

λόγου αξία)· εἰ δὲ μὴ βούλει, πείσον ἡμᾶς δι' οὐ ἕνεκα ἐκεῖνα προσκυνεῖται, τῆς γραφῆς μὴ ἔχουσης ρητῶς πώποτε». Ὁμολογητέον ὅτι ὁ βασιλεὺς δὲν ἠδύνατο νὰ ὀμιλήσῃ μετριοπαθέστερον, ὁ δὲ Νικηφόρος δὲν ἠθέλησε ν' ἀκούσῃ τίποτε ἐπὶ τοῦ προκειμένου μήτε νὰ ἔλθῃ εἰς καμμίαν περὶ αὐτοῦ συζήτησιν, ἀλλ' ἀπήντησεν ἀπλῶς· «ἡμεῖς αὐτὰ καλῶς ἐξ ἀρχῆς καὶ ἀνέκαθεν ὀρισθέντα ὑπὸ τε τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν πατέρων οὔτε παρασαλεύομεν οὔτε περισσώτερόν τι ἐν αὐτοῖς οἰκονομοῦμεν» καὶ ταῦτα ἀπαντήσας ἀπῆλθεν εἰς τὸ πατριαρχεῖον.

Ὁ Νικηφόρος, ὡς γνωρίζομεν, ἦτο ἄνθρωπος σώφρων, ἐπειδὴ δὲ καὶ ὁ βασιλεὺς προδήλως ἐπεθύμει ν' ἀποφύγῃ πᾶσαν βίαν, ἴσως ἤθελεν εὐρεθῆ ἐπὶ τέλους τρόπος συμβιβασμοῦ, οἷον λ. χ. νὰ ἐλαττωθῇ τὸ πλῆθος τῶν εἰκόνων ἢ νὰ τεθῶσιν ὑψηλότερα ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον. Ἄλλ' ὅπισθεν τοῦ Νικηφόρου ἐνήδρευεν ἡ μεγάλη μοναχικὴ μερίς, ἣτις οὐδεμίαν ἐδέχτο παραχώρησιν καὶ τῆς ὁποίας προΐστατο ὁ πολυθρύλητος Θεόδωρος ὁ Στουδίτης, ὁ γνωστός ἤδη εἰς ἡμᾶς διὰ τὴν πεισματώδη ἐπιμονὴν αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου, ὅπερ ὑπελάμβανεν ὡς ἀναποσπᾶστος συνύδεδεμένος μετὰ τοῦ ἀξιωματοῦ καὶ τῆς ἰσχύος τῆς τάξεως αὐτοῦ. Ὅθεν οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ παρέσυραν τὸν καλὸν κἀγαθὸν πατριαρχὴν εἰς βιαίας ἀποφάσεις· καὶ ἅμα ἐπανελθόντα ἐκ τῶν βασιλείων τὸν κατέπεισαν νὰ συγκαλέσῃ ἐκ τοῦ προχείρου ἐκκλησιαστικὴν σύνοδον, εἰς ἣν συνέρρυσαν πλείστοι ὅσοι μοναχοὶ καὶ ἣτις συνελθοῦσα τὸ ἔσπερας τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ ἐτέλεσε παννυχίδα πανηγυρικὴν ὡς προοίμιον τῶν συνεδριάσεων αὐτῆς. Ὁ βασιλεὺς μαθὼν διὰ νυκτὸς τὰ γενόμενα ἔπεμψεν ἀμέσως πρὸς τὸν πατριαρχὴν ἓνα τῶν αὐλικῶν θεραπόντων, ὅστις ἤλεγξε πικρῶς τὸν ἀρχιερέα, ὡς παρασκευάζοντα ταραχάς, καὶ προσεκάλεσεν αὐτὸν τε καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν νὰ προσέλθωσιν ἄνευ ἀναβολῆς εἰς τὰ βασιλεία. Οἱ καταπτοηθέντες ἱερωμένοι, ἀφοῦ ἤκουσαν παραμυθητικούς τινὰς λόγους παρὰ τοῦ Νικηφόρου, ἐπορεύθησαν πρὸς τὸν Λέοντα, ὅστις ἐδέχθη αὐτοὺς δυσμενῶς, ἐμέμφθη τὸν πατριαρχὴν ὅτι παράγει ἄνευ λόγου σκάνδαλα, ὅτι συνεκρότησε σύνοδον παρὰ πάντας τοὺς νόμους καὶ ὅτι πολιτεύεται πρὸς τὸν βασιλέα σχεδὸν ὡς πρὸς αἰρετικὸν πρὶν ἢ ἀναιρέσῃ τοὺς λόγους αὐτοῦ. Ὁ πατριαρχὴς δὲν ἠθέλησε πάλιν νὰ ἔλθῃ εἰς συζήτησιν πρὸς τοὺς περὶ τὸν βασιλέα ἱερωμένους· καὶ τότε αὐτὸς ὁ Λέων ἐπεχείρησε μακρὰν πρὸς τὸν Νικηφόρον συνδιάλεξιν περὶ τοῦ ἀνά χειρας ζητήματος, μὴδὲν ὅμως κατορθώσας. Ἀποτυχούσης δὲ καὶ ταύτης τῆς ἀποπείρας προσεκλήθησαν τὰ ἄλλα τῆς συνόδου μέλη νὰ συζητήσωσι τὸ πρῶγμα μετὰ τῶν φίλων τοῦ βασιλέως· ἀλλ' ἐπὶ τῆς συζητήσεως ταύτης, εἰς ἣν ἐπὶ τέλους ἔλαβε μέρος καὶ ὁ πατριαρχὴς, ἀνάγκη νὰ ὀμολογήσωμεν ὅτι οἱ ὀπαδοὶ τῆς τῶν εἰκόνων προσκυνήσεως δὲν προέτειναν ἰσχυρὰ ἐπιχειρήματα. Ὁ μὲν Νικηφόρος διηγῆθη θαύματα τῶν εἰκόνων ὁ δὲ μητροπολίτης τῶν Σάρδεων Εὐθύμιος ἠπειλήσε τοὺς ἀντιλέγοντας διὰ τοῦ πυρὸς τῆς κολάσεως. Μόνος ὁ Θεόδωρος ὁ Στουδίτης ἐλάλησε λογικῶς εἰπὼν «μὴ παρασάλευε, βασιλεῦ, κατάστασιν ἐκκλησιαστικὴν. Σοὶ μὲν γὰρ ἡ τῆς πολιτείας κατάστασις καὶ ἡ τοῦ τρατοπέδου ἐπιστεῦθη· τούτων φρόντιζε, τὴν δὲ ἐκκλησίαν ἄφες». Ἀλλὰ πολλάκις παρετηρήσαμεν ὅτι ἡ ἀπὸ τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων ἀποχὴ, ἣτις σήμερον λογίζεται ὡς καθῆκον ἀπαραίτητον τῆς πολιτικῆς ἀρχῆς, δὲν ἠδύνατο τότε νὰ ἰσχύσῃ χωρὶς νὰ ἐκθέσῃ τὴν πολιτείαν εἰς κινδύνους δεινούς. Τοῦτο εἶναι τόσον βέβαιον ὥστε ὁ Λέων αὐτὸς, ὅστις δὲν ἐπεθύμει νὰ θίξῃ τὸ ἀνά χειρας θεοβωδὲς ζήτημα καὶ ἀνέβαλεν ὅσον ἠδύνατο νὰ ἐνεργήσῃ τι περὶ αὐτοῦ, ἠναγκάσθη ἐπὶ τέλους ὑπὸ τῆς κραυγῆς τοῦ στρατοῦ καὶ ὑπὸ τῶν εἰσηγήσεων πολλῶν ἐξ αὐτοῦ τοῦ κλήρου καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ μοναχικοῦ

